

ЗДАСРБ - бх. № ССМК-1431 от 06 юни 2019 г.

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Йордан Иванов Кортенски – МГУ „Св. Ив. Рилски”²

относно научните трудове и материалите на доц. д-р Ефросима Петрова Занева-Добранова, представени за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” по професионално направление 5.8. „Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми”, специалност „Геология и проучване на полезни изкопаеми” (Физика на нефтения пласт, Нетрадиционни източници на въглеводородни ресурси), за нуждите на кат. „Геология и проучване на полезни изкопаеми” - МГУ „Св. Ив. Рилски”

Обявеният конкурс за „професор” е с единствен кандидат доц. д-р Ефросима Петрова Занева-Добранова. Представените документи и материали отговарят напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МГУ „Св. Ив. Рилски”.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Конкурсът за „професор” към кат. „Геология и проучване на полезни изкопаеми” е обявен в ДВ, бр. 18 от 01.03.2019г. и на сайта на МГУ „Св. Ив. Рилски” (<http://www.mgu.bg>). Научното жури, утвърдено от Ректора на МГУ със заповед Р-292/21.03.2019г., спази процедурата за избор на председател и рецензенти на своето първо заседание, проведено на 09.05.2019г.

Кандидатът д-р Ефросима Петрова Занева-Добранова е доцент в кат. „Геология и проучване на полезни изкопаеми” на МГУ „Св. Ив. Рилски” от 2003г. като е придобивала последователно от 1994 г. званията научен сътрудник и гл. асистент. Образователната и научна степен „доктор” (кандидат на геолого-минералогическите науки) придобива след защита на дисертационен труд през 1989г. Доц. Занева е специализирана в Русия. Членува в наши и международни научни организации: Global CCS Institute, Българска асоциация „Природен газ” (член на Контролния съвет), БГД, Българско газово дружество (член на УС). Доц. д-р Занева е бил 2 мандата зам. декан и втори мандат – декан на ГПФ, член на ФС и АС.

2. Обща характеристика на научната и преподавателска дейност на кандидата

2.1. *Научна продукция*

Списъкът на научните трудове на доц. Занева включва 70 труда, от които 21 са до придобиване на академичното звание „доцент”. В конкурса за „професор” кандидатът участва с 49 (№№ 22-70 от приложения списък) труда: 2 монографии, 1 учебник, 1 учебно помагало, 39 публикации (2, от които дадени за печат) и 6 разширени резюмета от доклади, изнесени на научни конференции. Доц. д-р Занева е единствен автор на 5 от тези трудове, първи автор в 16, в 12 е втори, а в 16 трети или следващ автор. Повечето от работите са на български език, а 19 са публикувани на английски език предимно в международни и чуждестранни списания и сборници от конференции и научни прояви. Доц. Занева участва в конкурса с 37 научно-изследователски и образователни проекти. Ръководител е на 7 и съръководител на още 4 от тези проекти. Доц. Занева е участвала с 37 доклада в наши и международни научни форуми, като на 4 от тях е единствен автор, на 5 от тях е водещ, на 17 втори автор, а на 11 – трети и следващ автор.

2.2. *Отражение на научните резултати в нашата и чуждестранна литература*

От представената справка се вижда, че са открити 28 цитата на публикации на доц. д-р Занева, която е направила 2 рецензии на научни трудове.

2.3. *Преподавателска дейност*

Според представената справка, доц. Занева води 7 лекционни курса с 4 специалности на ОКС „Бакалавър” и 6 специалности на ОКС „Магистър”. Под нейно ръководство са защитили

18 дипломанта. Ръководила е един успешно защитил докторант, а втори е в процедура за защита. И двамата са преподаватели в катедрата. В момента доц. Занева е ръководител или съръководител на още четирима докторанти. Автор е на 1 учебник и съавтор на 1 учебно помагало. Доц. Занева има съществен принос в създаването на една научно-изследователска лаборатория (по Газова хроматография и интерпретация на сейзмични данни) и в модернизирането и развитието на Лабораторията по Физика на пласта. Изложеното по-горе показва равнопоставеност на научната, преподавателската и научноприложната дейност на доц. д-р Занева и това, че тя е водещ учен и преподавател.

Направеното сравнение с минималните изисквания на МГУ „Св. Ив. Рилски”, изложено в таблица 1, показва че по група показатели А и Б резултатите на доц. Занева са равни на тези изисквания. По останалите групи показатели резултатите ѝ са по-високи до значително по-високи от минималните изисквания.

Таблица 1

Показатели		Минимални изисквания на МГУ „Св. Иван Рилски”	Показатели на доц. Занева-Добранова
A	ОНС „доктор”	50	50
B	Хабилитационен труд	100	100
	3. Монография		
Г	Публикационна дейност	200	376,4
	7. Научна публикация в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни база данни		98
	8. Научна публикация в нереферирани списания с научно рецензиране		278,4
D	Цитирания и рецензии	100	125
	12. Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни база данни		40
	13. Цитирания в монографии и томове с научно рецензиране		51
	14. Цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране		14
	15. Рецензии на реализирани авторски продукти в специализирани издания		20
E	Сума показатели от 16 до 26	150	500
	17. Ръководител на успешно защитил докторант		40
	18. Участие в национален научен или образователен проект		240
	20. Ръководство на национален научен или образователен проект		160
	22. Привлечени средства по проекти, ръководени от кандидата		10
	23. Публикуван университетски учебник		40
	24. Публикувано университетско учебно пособие		10
Ж	Хорариум на водени лекции за последните 3 години	60	483
З	Научна публикация в списания с импакт фактор	20	30
	Общо	680	1664,4

2.4. Приноси (научни, научно-приложни и образователни)

Ограниченият обем на становището не дава възможност за пълна оценка на приносите на доц. Занева и затова те могат да се обобщят до следното:

- Извършено е литолого-физично разчленяване на разрезите по комплекс от геологки (литоложки, петрофизични), сондажно-геофизични, газо- и хидродинамични показатели, сейзмостратиграфска интерпретация и са дефинирани тела (задруги) с регионално и локално разпространение в различни стратиграфски нива;
- Дефинирани са различни типове природни резервоари и генетични типове капани и са предложени методологични подходи за тяхното изучаване в условията на различни типове въместващи обеми и филтрационни пътища;

- Изяснени са специфичните особености на резервоарните показатели на находища, привързани към напукани колектори, във връзка с оценка на механизма на нефто- и газоизвлечането;
- Разработена е съвременна методика за установяване и оценка на разсейването на повърхностните проявления на въглеводороди в близост до разломни нарушения и технологични съоръжения, оценка на потенциалните рискове и степента на замърсяване на околната среда;
- Изучен е температурният режим и химичният състав на водите в Добруджанското въглищно находище, което се характеризира със сложен геологички строеж и технологични предизвикателства за изземване на полезния компонент;
- Извършени са изследвания, анализи и оценки на генерационния потенциал на разнотипни литоложки разновидности, на територии от Южна България, с ниска степен на изученост по отношение нефтогазоносната перспективност;
- Изяснени са специфичните особености в развитието и характера на разпределение на петрофизичните свойства на литотипове, съдържащи въглеводородни флуиди и е оценена перспективността на различни литоложки разновидности и природни обекти;
- Оценена е перспективата за проучване на неконвенционални източници на ВВР в Р. България;
- Анализирани и систематизирани са подземните хранилища за природен газ и възможностите за приложение на съществуващите методи за оползотворяване на различни типове природни обекти за подземно съхраняване на CO₂. Направена е оценка на геологичките предпоставки, за подземно съхранение на природен газ и CO₂ на територията на България.
- Проведени са изследвания върху минералния състав и физико-механичните свойства на седиментните скали от откривката на Източномаришкия басейн с цел установяване на някои параметри и техните съотношения, както и влиянието им по време на производствения процес.
- Надграждане на теоретичните и практическите познания на студентите на ОКС „Магистър“ по Петролна геология чрез създаване и реализиране на нова магистърска програма „Икономика на изкопаемите горива“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложеното по-горе относно научните постиженията и приноси, цялостната научна, научноприложна и преподавателска дейност показват, че доц. Занева е изграден учен в областта на Петролната геология. Наукометричните ѝ данни не само отговарят, но по редица показатели надхвърлят многократно Критериите на МГУ „Св. Ив. Рилски“ за заемане на академичната длъжност „професор“. Присъждането на това звание ще бъде не само признание за цялостната ѝ изследователска и педагогическа дейност, но и ще издигне авторитета на катедрата и университета.

Всичко казано до тук ми дава основание да подкрепя безрезервно кандидатурата на доц. Занева. Позволявам си да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждането на академичното звание „професор“ на доц. д-р Ефросима Петрова Занева-Добранова по специалността „Геология и проучване на полезни изкопаеми“ (Физика на нефтения пласт, Нетрадиционни източници на въглеводородни ресурси).

06.06.2019г.

София

Изготвил становището:

(проф. д-р Й. Кортенски)

